mallorca socialista

La revista de l'esquerra nacionalista

N.º 51 Setembre 1983 — Edita: Partit Socialista de Mallorca — Preu 100 Pts.

EDITORIAL

ENS MANTINDREM FIDELS PER SEMPRE MÉS AL SERVEI D'AQUEST POBLE!

La situació política mallorquina no dóna gaire motius per a esser optimista. El comportament electoral del nostre país ha duit al poder dins les institucions autonòmiques una dreta conservadora, de tradició antiautonomista i castellanitzant, controlada i dirigida pels grups econòmics i especuladors més forts dins la nostra societat. Unió Mallorquina, ha refermat —amb el seu vot a AP— l'abandonament, tot just acabat de néixer, d'un projecte polític progressista i autònom de la burgesia mallorquina diferenciat de la dreta espanyola més encarcarada. La qual cosa com a nacionalistes d'esquerra no ens alegra gens. La vertebració política del nostre país exigia un pacte pel progrés i no una unió per l'immobilisme; i dins una política de progrés Unió Mallorquina hi hagués pogut tenir un paper fonamental, marcant la incorporació d'un sector important del poble mallorquí. Però finalment ha pesat més dins Unió Mallorquina la carència d'ideologia i un enreveixinat ventall d'interessos de tot tipus, que no la necessitat de desmarcar-se d'una dreta —com és AP— obertament hostil al partit d'en Jeroni Albertí. Es ben cert que molts no esperàvem gaire cosa més, donada la trajectòria dels seus homes i el caire marcadament oportunista de la seva constitució, amb tot i això ara els dubtes s'han esvaït.

I el PSM què? Es precisament aquesta situació, adversa i difícil, la que condiciona el nostre paper i el nostre treball dins la política mallorquina. Un paper irrenunciable com a socialistes amb un projecte de reconstrucció nacional, al costat de totes les forces polítiques i socials que s'arrengleren darrera un mateix objectiu de canvi de les nostres estructures socials.

Hem de reconèixer que el treball realitzat des de 1975 —quan es fundà el partit—, la fidelitat a una concepció nacional i socialista de la lluita política, la mateixa campanya electoral desplegada, permetia esperar uns resultats electorals més favorables. Però també vull assenyalar que des d'un posicionament realista i des d'una anàlisi coherent de la realitat social i ideològica mallorquina, la situació electoral del PSM és en aquests moments, més o menys, la que era possible que fos. Potser a vegades ens oblidam que el PSM, degut al seu caràcter específicament mallorquí, no surt cada vespre a la TV, ni rep les campanyes electorals "fetes" de Madrid, ni rep els generosos ajusts financers dels grups econòmics. El vot del PSM és un vot molt conscient o és un vot treballat, gairebé "suat" per l'esforç de militants i simpatitzants, en tot cas molt diferent del vot a les sigles del bipartidisme televisiu.

Fins a un cert punt hem d'admetre que l'existència del PSM és un acte de voluntarisme polític. Un voluntarisme obstinat que ha fet del nostre partit un cas únic dins la història política de Mallorca. Ni l'efímer projecte de l'Espurna l'any 1909, ni el Centre Regionalista de Guillem Forteza el 1917, ni el Centre Autonomista de 1930, són experiències comparables al que ha significat pel mallorquinisme polític l'existència del PSM. En primer terme —i sobretot— perquè el PSM ha trencat per primera vegada amb la filiació dretana del nacionalisme a Mallorca (un cas a part fou l'Esquerra Republicana Balear el 1934-36), fent una opció obertament socialista, i en segon terme per la continuïtat —amb moments bons i altres potser no tant— que el nostre partit ha sabut mantenir. El PSM ha implicat durant molt de temps i ho segueix fent ara, una aportació original i mallorquina a la política que es fa en aquesta illa.

Aquest capital polític, aquesta història caracteritzada per l'esforç de dotzenes d'homes i dones per aixecar una opció socialista i nacional, és irrenunciable. En aquests moments, tots els que treballam dins el PSM tenim clar que reforçar el nostre partit, i també desenvolupar una activa tasca dins les institucions municipals i autonòmiques així com dins les organitzacions de base, és l'única sortida a mig terme de la situació política d'ara.

Cal reforçar un partit que fins ara ha estat dèbil organitzativament, sobretot en relació al que ha significat políticament. Aquesta és la tasca imperiosa que se'ns planteja de cara al proper congrés, el VIIè Congrès Nacional des que es fundàs el partit. Un Congrés amb dos objectius: definir la nostra política dins una etapa transcendental pel nostre poble i millorar la nostra eina de treball, organitzar el partit.

Quin dubte hi pot haver que els objectius que justifiquen l'existència del nostre partit, l'alliberament de classe i nacional, avui són més amenaçats que mai. Per això, les classes populars de Mallorca, ara més que mai, han de menester l'existència d'organitzacions com el nostre partit. No sols el PSM, es necessiten sindicats, cooperatives, unions de pagesos, obres culturals, grups ecologistes, feministes i totes les organitzacions populars i de base necessàries, però també manca un PSM fort —des d'una òptica socialista i nacionalista és clar— per a seguir lluitant per a l'alliberament del nostre poble.

Un membre del PSM, en Pere Sampol, ara regidor de Montuïri, escrivia l'estiu de 1981: "Mallorca necessita un poble electoralment nacionalista. Mallorca necessita un Partit Nacionalista Socialista ample que aglutini des dels socialdemòcrates progressistes fins als comunistes no dogmàtics. Mallorca necessita un sindicalisme nacionalista socialista" i afegia "Cert que el Partit Socialista de Mallorca és imperfecte, comet errors, fa una passa envant i l'altra enrera, però és més que un simple partit polític, és l'única eina que tenim els mallorquins per defensar-nos de la imperfecció major que és l'Estat".

Vet aquí les tasques, i vet aquí la importància del nostre VIIè Congrés. Un congrés, que a ben segur, ens servirà per adequar el PSM a les tasques que la situació política i social de Mallorca exigeix.

DOS TEMES URGENTS:

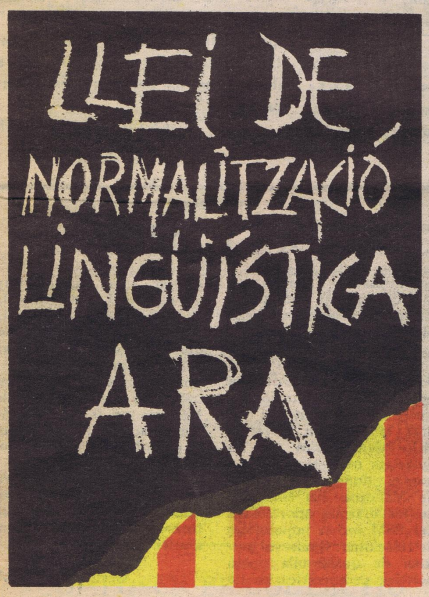

(Pàg. 4)

(Pàg. 3)

SUMARI:

MALLORCA I EL SEU CAMÍ CAP A L'AUTOGOVERN (Pàg. 2)

NI OTAN... (Pàg. 3)

CURA DE REFLEXIÓ A CURA (Pàg. 4)

ARA SÍ QUE SÍ! (Pàgs. 6 y 7)

MALLORQUINISME RADICAL I VOT ÚTIL (Pàg. 8)

ELS MERCADERS DEL TEMPLE (Pàg. 9)

FOC I FUM (Pàgs. 10 y 11)

PER A QUAN FILLS IL.LUSTRES? (Pàg. 12)

mallorca socialista

Diverses circumstàncies han motivat un gran retard d'ençà què el darrer exemplar de la nostra revista va aparèixer. Bàsicament podem assenyalar que la campanya electoral i l'estiu en són responsables. Però a partir d'ara sabem que ja no hi ha excusa possible. Mallorca Socialista ha d'esser una eina fonamental d'informació de totes les activitats del Partit Socialista de Mallorca. La feina dels regidors, la del nostre grup parlamentari d'esquerra nacionalista, de les diverses agrupacions que es van formant, i la de distints col.lectius i entitats cíviques tendran el ressó que es mereixen dins les nostres pàgines. Volem que M.S. sia el vincle d'unió entre tots els qui volem per Mallorca un vertader progrés social i nacional. En aquest sentit oferim les nostres pàgines a la col.laboració de tots dins les limitades possibilitats d'espai que disposam.

Volem advertir també als nostres amics anunciants que el mes d'octubre tornarem a contactar amb ells per establir les pautes de noves col.laboracions, i afegir l'advertència de l'augment del preu de venda per exemplar que d'ençà el 1981, era de cinquanta pessetes.

Al mateix temps podem informar-vos que s'està enllestint un projecte d'editorial pròpia que periòdicament anirà publicant obres noves (ja n'hi ha dues en cartera) i fent reedicions de llibres relacionats amb el nacionalisme a Mallorca. Ja en tendreu més notícies a successius exemplars de la revista.

Pel que fa a aquest nombre basti assenyalar que ja hem passat el llistó màgic dels cinquanta exemplars i que els afanys col.leccionistes de gran nombre de lectors fan que ja estudiem l'augment de la tirada. Per això voldriem que, amb la màxima urgència, ens fèssiu arribar les vostres suscripcions i renovacions. També és bon moment per donar a conèixer la revista als vostres amics i familiars. Si ens comencen a conèixer, i la informació és una eina amb aquesta finalitat, el Partit Socialista de Mallorca, ja ben arrelat històricament, podrà veure crèixer les seves branques i de les branques en treurem els fruits per allepolir en el futur als nostres conciutadans.

M.S.

MALLORCA SOCIALISTA

C/. Temple n.º 7 - Ciutat de Mallorca - 1

Tels. 22 14 14 - 22 16 26

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

Població ..... *Tel.* .....

M'interessa una subscripció:

☐ **Anual 900 ptes.**

☐ **Anual 1.800 ptes. (Ajuda)**

Forma de pagament:

☐ *Rebut domiciliat a un Banc*

Banc ..... *Suc.* .....

Compte n.º ..... *Titular* .....

☐ *Enviaré l'import* { *Taló n.º* ..... / *Gir Postal*

Signatura,

Edita: Partit Socialista de Mallorca

Carrer Temple, 7 - CIUTAT

Depósito legal: PM 511/77

Imprime: Editora Balear, S.A.

Fotografies: Xesc Amengual i Pere Escales

MALLORCA I EL SEU CAMÍ CAP A L'AUTOGOVERN

El pragmatisme polític fa que en temps d'eleccions els debats ideològics es desviïn una mica dels seus purismes, per això ara, passada per segona vegada la prova dels vots municipals, és necessari refrescar el pensament i reflexionar sobre els fonaments de la nostra idea.

"Ara més que mai" hem de construir la nostra alternativa nacionalista i socialista autogestionària per consolidar el model de societat i de nació que volem projectar cap al futur amb la participació de tots.

Per caminar cap a una nova societat i una nova nació, hem de conèixer també quina és la nostra societat i la nostra nació. Una societat que constantment es diu que viu en crisi, sota l'imperialisme uniformitzador del sistema capitalista, generador de desigualtats socials, culturals, econòmiques,... i nacionals. Per tant, globalment hem de lluitar contra aquestes desigualtats propiciant una transformació de la societat tant a nivell general com a nivell concret.

Mallorca forma part d'aquest nivell concret de transformació social i que s'ha de construir amb la consciènciació de tot el poble, perquè ell mateix es gestioni el seu futur, però no ho podrà fer si és considerat com a colonitzat i les seves peculiaritats nacionals no són reivindicades.

També hem de considerar que el fet nacional a Mallorca es viu de manera distinta que a la resta de les Illes i que a la resta del Països Catalans. Reflex de la seva evolució històrica i de les característiques diferencials: geogràfiques, socials, econòmiques i culturals, que ens fa difícil d'etiquetar aquest conglomerat format per grups socials, classes socials, en definitiva forces socials, com a nació.

Avui, a Mallorca, els nacionalistes hem de lluitar per fugir de l'opressió de l'estat-nació anomenat Espanya, on el poder central ha volgut aconseguir eliminar tots els obstables institucionals, culturals, polítics, lingüístics i socials per tal de transformar-los en nació espanyola, i així eliminar qualsevol altra possibilitat d'existència.

La idiosincràsia conservadora que es diu que té Mallorca no ha d'esser excusa per abandonar la lluita progressista dels nacionalistes, ha d'esser un alicient per voler canviar la nostra societat, la nostra mentalitat social a partir de les pròpies arrels, amb un autèntic autogovern. Hem de considerar també que aquest conservadorisme va determinat, a més de les corresponents raons històriques, per la seva composició social, ja que poc a poc s'ha convertit en una societat de benestar relatiu amb components d'aburgesament molt elevats, donades les característiques econòmiques que ha generat el fenomen del turisme.

El nacinalisme progressista a Mallorca deixa, a poc a poc, d'esser patrimoni d'unes minories intel.lectualizades de Ciutat i prova de desenvolupar el sentiment de poble a Mallorca, tant a Ciutat com a la Part Forana, per fer possible una aliança de tot el poble mallorquí perquè pugui realitzar-se com a comunitat social avançada.

La consciènciació ha d'esser a nivell de tots els sectors de la vida social i econòmica, en el mateix temps que facilitar la culturització de tot el poble. Es absolutament necessari que existeixi una relació molt forta entre cultura, llengua i poble perquè la seva comunicació com a grup social generi el seu propi desenvolupament.

Per aconseguir una societat equilibrada s'ha de superar l'actual situació de desequilibris que potencia el sistema capitalista, cal explotar la riquesa turística, racionalitzant la seva explotació per superar el complet caos que ha organitzat, degut també a la seva economia de dependència.

Per anar endavant cal potenciar el sector agrari, industrial i de serveis, protegir la petita i mitjana empresa enfront dels grans monopolis internacionals. Es necessària una nova política comercial i obrir-se a les comunitats de la Mediterrània, etc...

Tot intent de transformació a Mallorca ha de tenir present la seva conformació social i la seva problemàtica d'atur, immigració, la seva composició social que poc a poc ha anat variant, amb un augment de la petita burgesia, i amb la configuració de tota l'illa una certa urbanització de les formes de vida, una estandartització del consum que facilita la política del gran capital.

El PSM és el partit expressió d'aquestes inquietuds i és una de les eines de transformació de la nostra societat i del camí cap al seu autogovern.

Bartomeu Mulet Trobat

LLOHAPES I LLOPS

No fa gaire temps encara, el Tribunal Constitucional ens donà un motiu d'alegria declarant la nul.litat de la LLOHAPA —vull dir LOAPA, excusa-me—, la famosa llei harmonitzadora.

Crec, emperò, que la valoració política que s'ha de fer d'això ha d'anar més enllà, necessàriament, de l'alegria dels nacionalistes", per dir-ho d'alguna manera.

Evidentment, la llei hauria estat una tocada d'orgues —una altra més— a l'anomenat i vergonyós "procés autonòmic", en cas d'haver estat aplicada. Les raons són prou conegudes i no m'hi estendré. D'aquí l'alegria. I d'aquí també les llàgrimes del PSOE. Unes llàgrimes, de tota manera, de cocodril: declarant l'anticonstitucionalitat de la llei, en el fons li han fet un favor, al centralisme "d'esquerres".

Amb el veredicte del Tribunal Constitucional, s'han tret de sobre el pes del consens de la llei amb UCD (ara cal llegir aquí AP, UM, Liberals...), i la força dels seus escons en el Parlament de l'Estat els dóna un marge de poder immens a l'hora de negociar amb la dreta nacionalista de Catalunya i del País Basc: una mà renta s'altra i ses dues sa cara. El panorama es completa si tenim en compte el desastre humà i econòmic que viuen els bascos i la situació pre-electoral del Principat. La negociació es tornarà a produir i ja sabem qui parteix i gaudeix de posicions de força.

Aquí, d'això, ens arribaran els esquitxos: només l'Esquerra Nacionalista-PSM aixecarà la seva veu contra una dreta, ben "harmonitzada", que ens malgoverna i benfot, i una "esquerra" que no afluixarà mai en la seva voluntat harmonitzadora; rovegant com a llops aquest mè perdut que és Mallorca.

ES FII DES JOVE ROS

SITUACIÓ FINANCERA DELICADA

El Partit Socialista de Mallorca es troba en una situació econòmica que precisa, per al seu sanejament, de l'esforç de tots els seus militants i simpatitzants.

El motiu principal deriva de dues campanyes electorals seguides, en el breu espai de set mesos, per a un Partit que no disposa d'altres fonts d'ingressos que les aportacions dels militants i que, a diferència de la majoria dels partits, defensa la seva total independència a costa de renunciar a "subvencions" de grups de pressió que condicionarien la seva actuació.

Tot i que el partit té una gran limitació de recursos, supleix les costosíssimes campanyes de les altres formacions polítiques (AP, PSOE, UM) aportant imaginació i creativitat les quals ens han permès augmentar considerablement els resultats globals de les municipals de l'any 79, quan només teníem sis regidors i dos diputats al Parlament per Mallorca. Així i tot, també la creativitat i la imaginació costen uns doblers.

Les previsions de futur, comptant amb les quotes per militància i les quantitats que l'Estat entrega en compensació de càrrecs públics, no permeten la tranquil.litat ni el repòs, ans al contrari, exigeixen l'esforç col.lectiu de tots els qui són conscients de la funció històrica que ha realitzat i realitza el PSM en la ferma lluita democràtica per les llibertats dels mallorquins, homes i dones, i pel progrés de Mallorca. Els exemples de les diverses aportacions del PSM serien impossibles de relacionar. Qualsevol persona de qualsevulla opció política democràtica ha de valorar, sense dubte, lluny de qualsevol partidisme, la necessitat de mantenir la veu dels nacionalistes d'esquerra prou significativa pels resultats obtenguts i prou representativa d'uns interessos específics de Mallorca en les tasques de recuperació cultural, defensa de la Natura, i progrés social dels distints sectors.

Per això, "Mallorca Socialista" fa una crida a la solidaritat en la confiança que tornarem a lluitar, tornarem a sofrir, tornarem a vèncer.

Gestora del P.S.M.

NI OTAN...

Les fotografies que il.lustren aquest escrit fan pensar que es tracta d'unes imatges retrospectives. Però no és així. Tristament no ho és. Una protesta pacífica realitzada per la Coordinadora per a la Pau i el Desarmament, a la qual hi és present i actiu el Partit Socialista de Mallorca, que consistia en diversos encadenaments com a protesta per la visita a Mallorca d'una part de l'armada de l'OTAN convidada pel President del Govern de l'Estat Espanyol, va esser "desmontada" per la Policia Nacional, a ordres del Governador Civil, amb la col.laboració material i física del cos de Bombers de Palma. El mateix capvespre dels fets una manifestació es presentà davant el Govern Civil on el Senyor Governador va signar la sol.licitud de "Referendum per sortir de l'OTAN ara" enmig d'uns sospitosos aplaudiments d'alguns manifestants. No ens hem d'enganyar. A Mallorca, poble amb un habitual sentit del sarcasme i la ironeia, sabem ben bé fer la partió exacta entre l'elogiable sentit de l'humor i allò altre que no és sinó burla i escarni. El dret a les manifestacions pacífiques, dins un Estat de dret, és peça fonamental per garantir una mínima credibilitat democràtica. La resta és repressió. Pura i simple.

Eren molts els pragmàtics que havien votat PSOE feia dias, en base a l'absurd argument del "vot útil" (que no és més que "vot-en-contra-d'una-altra-cosa-pitjor"), que ja manifestaven el seu penediment. Ja veurem si quan tornin tenir el vot a les mans establiran una reflexió més seriosa, menys "útil" però més pràctica. A nivell de l'Estat espanyol estam detectant coses mai pensades possibles amb un govern que es qualifica de socialista. Per una banda les declaracions de Felipe González a Alemanya referides a la instal.lació dels missils nuclears. Les continuades referències al "Eje Canarias - Gibraltar - Baleares". La realització de la major part del programa FACA i el seguiment d'altres programes semblats de l'anterior govern UCD. La protesta airada del govern davant els anglesos per la realització de maniobres navals davant Gibraltar quinze dies després d'haver fet el mateix l'armada espanyola davant Ceuta i Melilla. La renovació dels tractats bilaterals amb els Estats Units d'en Reagan. Els successius ridículs internacionals, en matèria de política exterior, com el cas del sargent Mikó a Guinea. La indefinida situació del promés "referendum" per sortir del l'OTAN. Aquesta breu relació, autocensurada per raons evidents, només en el tema bèlic i militarista fa que, tal i com deia el PSOE referit a l'OTAN, hagim de dir els qui ens sentim nacionalistes i d'esquerra: "PSOE? De entrada NO". Serà el PSOE, si no canvia amb urgència la seva actitud de govern, el qui històricament i políticament provoqui un desencís, d'incalculables conseqüències, en els sectors progressistes. Serà el responsable, si no barata aviat la seva trajectòria actual, de que es faci certa aquella frase que un company nacionalista va dir el vint-i-nou d'octubre passat: "Avui ha guanyat el PSOE però ha perdut l'esquerra". Serà l'únic acusat, mentre segueixi fent potadetes davant la insconstitucionalitat de la LOAPA o presentant recursos contra la normalització de l'euzkera i el català, de que també es faci certa aquella altra frase del mateix company: "Amigos, estamos de enhorabuena. Hasta hoy nos han obligado a usar el idioma del imperio. A partir de ahora podremos utilizar libremente la lengua de los trabajadores". Serà posat en quarentena si persevera en una política salarial que perjudica, com totes les sorgides de gabinets anteriors, als interessos de la clase treballadora.

Els imposts sempre cauen damunt els qui viuen, d'un sou i no es veuen mesures tendents a fer pagar més als qui més tenen. La problemàtica de l'atur exigeix respostes i no promeses electoralistes. Dins l'aspecte cultural, a més d'haver rebaixat del Pressupost General de l'Estat les partides previstes per Cultura, es cau dins la mateixa política aglutinadora i centralista dels "Festivales de España". No és això, amics meus, no és això!

DECÀLEG DEL CATALANOPARLANT

PEL PROFESSOR DR. TILBERT D. STEGMANN, DE L'INSTITUT FUER ROMANISCHE SPRACHEN UND LITERATUREN DER J.W. GOETHE-UNIVERSITAT. FRANKFURT AM MAIN. ALEMANYA FEDERAL

1
Parleu la vostra llengua sempre que pugueu, especialment amb la família i els amics i coneguts. Feu-vos el propòsit de parlar en català als qui sabeu que us entenen, encara que fins ara els hàgiu parlat en castellà.

2
Sigueu respectuós amb tothom que parla una altra llengua però exigiu que els altres siguin respectuosos amb la vostra.

3
Adreceu-vos en català a tothom; al carrer, per telèfon, al treball, etc. Si us entenen, continueu parlant-los en català, encara que us responguin en un altre idioma.

4
Als coneguts vostres que encara no comprenen bé el català, animeu-los a provar de comprendre'l, PARLEU-HI A POC A POC i expliqueu-los de tant en tant algunes paraules.

5
Si veieu algú que s'esforçà a parlar en català, ajudeu-lo. Idemostreu-li que valoreu el seu capteniment.

6
Deixeu de corregir qui no vulgui ésser corregit, però doneu l'exemple de demanar a persones o a entitats autoritzades quines expressions incorrectes cal substituir. Ajudem-nos els uns als altres a mantenir un català viu i bo.

7
Respecteu les diferències regionals del català. Parleu amb menorquins, valencians, rossellonesos, etc. i coneixeu els accents i mots diferents que tenim tots. Aquesta és la riquesa del català, com de totes les llengües cultes.

8
Feu-vos subscriptros de diaris i revistes en català. I que siguin en la nostra llengua les lectures que feu, els espectacles a què assistiu, els programes de ràdio que escolteu, la televisió que us mireu, etc. Fem allò que havia estat prohibit durant tants anys.

9
Preneu la decisió d'escriure totes les cartes i notes en català. A partir d'avui poseu sempre el vostre nom en català. Ompliu-hi els talons. Feu canviar els vostres papers impresos, els rètols, etc. Fóra ben trist que per estalviar despeses deixéssim de donar testimoni de fidelitat a la llengua.

10
Exigiu de tothom, fins i tot de les institucions més rutinàries, que us escriguin en català. Feu-ho amablement. No vulgueu perdre temps i nervis lluitant contra els enemics declarats de la llengua del país. Deixeu-los de banda.

Tota persona que defensa la seva pròpia llengua sense agredir ningú, té el dret al seu costat.

TORNA-HI TORNEM-HI

En cinc ocasions diferents la frase "Salvem Es Trenc!" ha encapçalat la portada de Mallorca Socialista. Massa bé sabem els nacionalistes que sense territori no hi ha Nació. Cinc portades amb "Salvem Es Trenc!" representa una lluita constant. La resistència és i ha d'esser forta. Els interessos econòmics dels "tours-operators" extrangers amb la complicitat d'alguns indignes fills d'aquesta Terra no poden, no aconseguiran, prevater davant la voluntat col.lectiva dels mallorquins conscients. Volem arribar al futur! Volem que Es Trenc arribi al futur de les generacions que ens seguiexen. Quan s'acabin les fórmules de resistència, si per dissort s'acaben, tenim el compromís històric de passar a la realització d'accions més directes i contundents. De no fer-ho així, quín testimoni podrem oferir als nostres fills? La desídia és un pecat que no admet perdons. Ens jugam el compromís i el deure públic d'obtenir una credibilitat davant el nostre Temps i el nostre Espai. Els nacionalistes d'esquerra no abandonarem en la lluita per conservar els pocs espais naturals que resten a Mallorca. No oblidem que Es Trenc és el darrer arenal verge de la nostra Illa. Cada victòria és fonamental i cada fracàs pot esser fatal.

SALVEM ES TRENC ARA MES QUE MAI!

Dia trenta de Setembre es imprescindible la nostra assistència a les 19,30 del capvespre a Sa Feixina, col.legi Jaume I, per a donar testimoni eloqüent de la resposta popular a una decisió feta sense comptar amb l'opinió dels ciutadans La manifestació, orga-nitzada pel GOB, té caràcter unitari i compta, evidentment, amb l'adhesió del Partit Socialista de Mallorca. Així i tot, prescindint de partidismes, ha d'esser un acte que aglutini tots els sectors socials i ideològics de Mallorca. Qui estima Mallorca no la destrueix!

PSM

SI VOLS QUE ELS TEUS FILLS TROBIN ES TRENC COM ELS TEUS PARES EL DEIXAREN

VINE!

DIA 30 DE SETEMBRE A LES 19'30 A SA FEIXINA

SALVEM ES TRENC!

CURA DE REFLEXIÓ A CURA

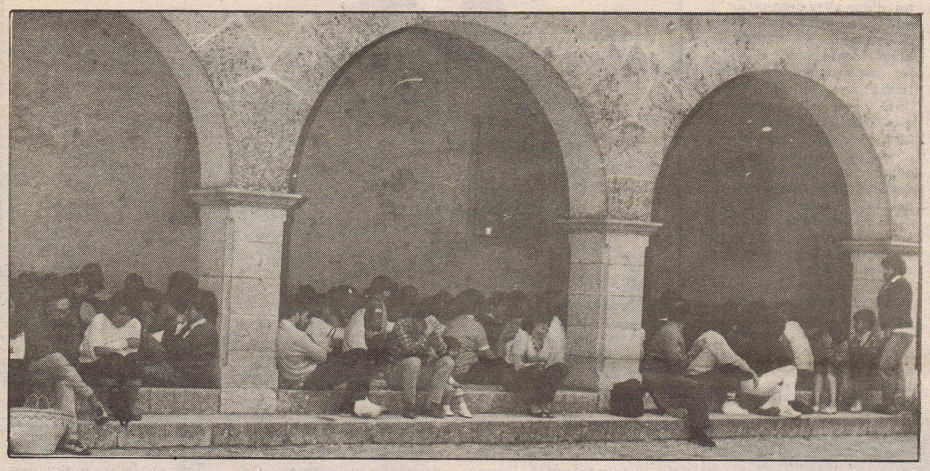

Semblen uns "ejercicios espirituales". La gent medita sobre les virtuts i els vicis de la recent campanya

Sebastià Serra sembla dir "ja s'ha donat la sortida. Alçam el vol de la feina responsable".

A Cura, la muntanya màgica de Ramon Llull, va tenir lloc, el darrer dissabte del mes de juny, una trobada de les diverses agrupacions del P.S.M. Maldament el dia i el mes no eren massa oportuns per obtenir una nombrosa participació hi varen assistir més de tres-centes persones.

Es va fer una valoració col.lectiva dels resultats electorals i de la perspectiva de feina que s'obria al davant d'un pacte dretà entre U.M. i A.P. S'avaluaren algunes observacions com la referida a la "qualificació" del vot d'esquerra nacionalista. Un vot molt conscient i reflexiu que, en termes generals, sorgeix d'uns sectors conscienciats i amb un nivell cultural alt. Un vot fidel, meditat, i constant. Això planteja la necessitat d'esforçar l'obertura de vies tendents a arribar als màxims sectors de les classes populars. Es cert que una adequada conscienciació popular precisa d'un vehicle d'informació que pugui arribar a totes les ciutadanes i els ciutadans. També és cert que els recursos de què disposa el Partit Socialista de Mallorca són d'una limitació indubtable. La pròpia campanya electoral ho demostra. Enfront d'uns mitjans de comunicació de masses, i especialment la TV, que fomenten el bipartidisme polític, el PSM es va presentar amb una programació creativa i imaginativa; Però, i prevista d'abans, d'una eficàcia bastant reduïda. El PSM, per tant, ha de cercar els nous camins per a poder oferir la seva concepció d'estat i acostar-la al poble de Mallorca. S'han de recollir les diverses inquietuds sorgides dels distints sectors de població i poder contestar-les oferint alternatives noves i dinàmiques davant l'immobilisme actual de les nostres institucions davant problemes concrets. Eixamplar progressivament l'estructura del Partit. Dotar-la d'una organització funcional pràctica i metòdica.

Motivar una multiplicació de nuclis que transmetin les inquietuds i reivindicacions dels diversos col.lectius cívics. Estimular la tasca autogestionària dins les actuals agrupacions dels pobles de Mallorca. Realitzar assemblees populars a tots els indrets de Mallorca per informar de quants temes es considerin oportuns.

La reflexió iniciada a Cura permet preveure que, si el VIè Congrés va esser el de la consolidació del Partit, el VIIè. ha d'esser l'enriquidor d'una major planificació per tal d'augmentar no ja la força del Partit sinó la seva implantació dins el nostre territori.

Ultima Hora

Nº 1

"POBLE QUE SA LLENGUA COBRA SE RECOBRA A SI MATEIX"

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA ARA!

L'Obra Cultural Balear ha iniciat una campanya demanant l'elaboració i posada en pràctica d'una llei de normalització lingüística. La petició d'aquesta llei és més que justa perquè es tracta d'intentar minvar la discriminació que la nostra llengua ha patit i segueix patint en l'actual situació. La llei no ha d'esser més que la construcció del marc legal per poder fer efectiva una vertadera normalització. Per això ha d'estar exempta d'ambigüitats. Ha d'esser clara i precisa en quant a la forma i s'ha d'aplicar en tot el seu fons.

Hi ha alguns pragmàtics que qüestionen l'oportunitat d'una llei "ara" donada la composició del Govern Autònom. Dubten de la voluntat política dels qui estan en posició de redactar la llei. Dubten, en definitiva, de la dignitat d'aquesta llei. Diuen que no basta "ara" i que s'ha d'afegir "digna". El planteig no és incoherent. De fet si han de dictar la llei els qui no volen la normalització del català podem aplegar veles. Però existeix la contra-argumentació. L'Estatut és clar i preceptua, com a objectiu de les institucions autonòmiques, la normalització lingüística. Aqueixa obligació es veu augmentada per la campanya política, que determinà l'actual composició de les diverses forces, durant la qual tots els grups ara representants al Parlament utilitzaren el català. I encara que, tret del PSM, es fes de forma parcial, es proclamava específicament la defensa de la nostra llengua sense limitacions. Es cert, per tant, que volem tots una llei digna però la volem ara. Ja es preocuparan els grups parlamentaris de presentar les esmenes oportunes al projecte que presenti el Govern per dignificar-la. Però si no hi ha projecte no hi haurà llei. A més, les lleis sempre poden ser motiu, en el futur, de modificacions parcials o totals per a "dignificar-les" més.

Que no s'entri, pel que s'ha escrit, en una dialèctica partidista perquè per ventura hi hauria sorpreses. No podem estar-nos de criticar l'actual política de l'Ajuntament de Palma en aquest tema. Per una banda la supressió del regidor-delegat de normalització lingüística amb arguments com advertir que a Toledo no hi ha un regidor de normalització del castellà. Es clar que no n'han de mester cap allà.

Un altre aspecte trist es detecta en observar els actuals pressuposts on hi ha una partida de "quatre milíons" per normalització lingüística i publicacions que contrasten amb tretze d'un Festival de Jazz, o vint-i-un d'un Festival de Teatre.

Volem una llei de normalització digna. Però ara.

Elegancia i bon gust

En models exclusius de:

Antonio Ponze
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal
Hit Parade
Margarita Nuez
Martela Brazzy
Nina Ricci
Pertegaz
Pier Carden
Susana
Tanagra
Zebedia....

Setpertu boutique

Banc de S'oli

Rubi, 12 Ciutat de Mallorca

INSTANCIA - PROPOSTA

Palma, octubre del 1983

Il.lm. Senyor Ramon Aguiló
Batle de l'Excm. Ajuntament de Palma

Il.lustríssim Senyor:

El/la qui subscriu, ciutadà/ana de la ciutat de Palma, al temps que aprofita per fer-li arribar la felicitació en l'encert de tramitar el nomenament de Gabriel Alomar i Villalonga com a fill il.lustre d'aquesta ciutat, li sol.licita que s'obri expedient per tal de nomenar també fill il.lustre Emili Darder i Cànaves que tant aportà al progrés d'aquesta ciutat, especialment en els camps de l'educació i de la sanitat, i que fou afusellat per l'exercici democràtic d'un càrrec públic, concretament el de Batle de la ciutat de Mallorca per Esquerra Republicana de les Illes Balears.

Espera, així mateix, que aconsegueixi modificar el sistema de votació actual, de fórmula secreta, a través de bolles blanques i negres. El mostrar cara i donar testimoni transparent de les opinions és i ha d'esser condició indispensable pel qualsevol polític demòcrata.

Es gràcia que espera aconseguir de la seva Il.lma persona.

Signat: NOM I LLINATGES .....

DNI.....

Il.lustrissim Senyor Batle de l'Ajuntament de la Ciutat de Mallorca.

NOTA: RETALLAR LA INSTÀNCIA ANTERIOR i ENVIAR-LA A L'AJUNTAMENT DE PALMA O A LA NOSTRE REDACCIÓ

BREUS NOTES BIOGRÀFIQUES

Emili Darder i Cànaves va néixer a la Ciutat de Mallorca l'any 1895. Metge de professió, doctorat en Anàlisis Clíniques, fou membre de l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Palma i Barcelona i formà part de la Junta de Congressos de Metges de Parla Catalana. Fou un dels fundadors de l'Associació per la Cultura de Mallorca, de la qual fou president, i formà part de la Comissió Redactora de l'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia del 1931. Com a regidor presidí les Comissions de Sanitat i Educació. El 1932 fou un dels fundadors del Partit d'Acció Republicana que, el 1934, seria el nucli fonamental del Partit d'Esquerra Republicana de les Illes Balears.

Col.laborà a nombroses publicacions destacant-se els seus articles a la revista "La Nostra Terra". Fou afusellat pels feixistes el 24 de febrer del 1937

NOVETATS DE LES COL·LECCIONS RAIXA i ILLES D'OR

ELS PARLARS CATALANS
Joan Veny

ASSASSINAT AL CLUB DELS POETES
J. Mª Palau i Camps

ELS ANGLICISMES DE MENORCA
Vicent Ortells i Xavier Campos

FLOR DE CARD
Salvador Galmés

CONTARELLES
Antoni Mª Alcover

PIPADES I VIVÈNCIES
Joan Bonet i Nadal

BOLLES DE COLORS
Llorenç Capellà

editorial MOLL
Torre de l'Amor, 4 - Palma de Mallorca

ELS ESPECIALISTES EN ALTA FIDELITAT

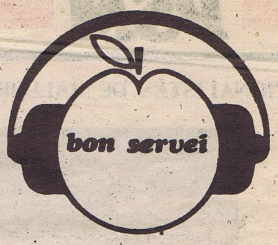

so professional, televisió, cinema, discs

Descompte especial als lectors de "Mallorca Socialista"

C/. Antoni Marques i Marques, 4
Telf. 296174
CIUTAT DE MALLORCA

NACIONALISTES DE MALLORCA

ARA S

Grup parlamentari d'Esquerra Nacionalista (Damià Ferrà Ponç, Sebastià Serra Busquets, Joan López Casesnoves i Joan Pons Moll)

ARA SÍ QUE SÍ!

El grup parlamentari d'Esquerra Nacionalista està format per dos diputats del Partit Socialista de Menorca (Joan López i Joan Pons) i dos del de Mallorca (Sebastià Serra i Damià Ponç). Fa quatre anys només disposàrem dels consellers Andreu Murillo per Menorca i Gabriel Oliver, "Majoral", per Mallorca. Quantitativament, per tant, s'ha duplicat la representació de la veu dels nacionalistes d'esquerra. No és massa difícil entendre que, encara que les diverses comissions puguin repartir-se entre quatre, la feina serà feixuga si es vol atendre adequadament una actuació d'oposició constructiva i activa com es mereix el nostre electoral.

Fet i fet, es pot afirmar de forma objectiva que la pauta d'actuació parlamentària, fins ara, ha vengut marcada pels nostres representants. El nombre de mocions presentades al Consell Insular de Mallorca és prou representatiu i diu molt en favor de la dedicació i eficàcia dels nostres companys. Oberts a totes les suggerències dels distints sectors, es dóna acolliment especial a quantes propostes arriben dels col.lectius ciutadans i entitats culturals o ecologistes. La tasca començada, que no ha d'afluixar gens ni mica fins a les pròximes eleccions, tendrà molt d'esment de l'aspecte d'informació periòdica, i la puntual quan la importància dels temes ho exigeixi. També els nostres diputats realitzaran assemblees informatives a tots els pobles de forma conjunta amb els regidors dels respectius ajuntaments o els representants de les agrupacions.

S'ha de constatar que la molta feina realitzada no s'ha vist corresposta amb el tractament dels mitjans de comunicació que, en bastants ocasions, han canviat els protagonismes reals de les diverses actuacions beneficiant clarament a altres grups que estan actuant de forma quasi totalment passiva jugant "a la contra" de l'activa feina del PSM. No podem estar-nos de manifestar, una vegada més, que el nacionalisme precisa a Mallorca d'un tractament imparcial per part dels mitjans de comunicació mallorquins. Les aportacions constructives que ha fet, fa, i farà, el PSM demanen una informació corresponent per part dels comentaristes polítics. No es demana cap privilegi especial ni tampoc un esperit de tolerància. Es demana, en justícia, que no ens tractin com un grup marginal i testimonialista perquè ni ho som ni en tenim vocació.

Tenim vocació de feina i eficàcia dins les institucions d'autogovern per a vertebrar un vertader Estat Autònom de les Illes Balears. Tenim vocació d'exercir, amb total dedicació, l'esforç d'assolir i eixamplar la sobirania limitada que ens reconeix la Constitució a través de l'Estatut. I per sempre més... ara sí que sí!

Promesa, damunt l'estatut d'autonomia. Damià Ferrà Ponç ho va fer com a membre de la Mesa del parlament

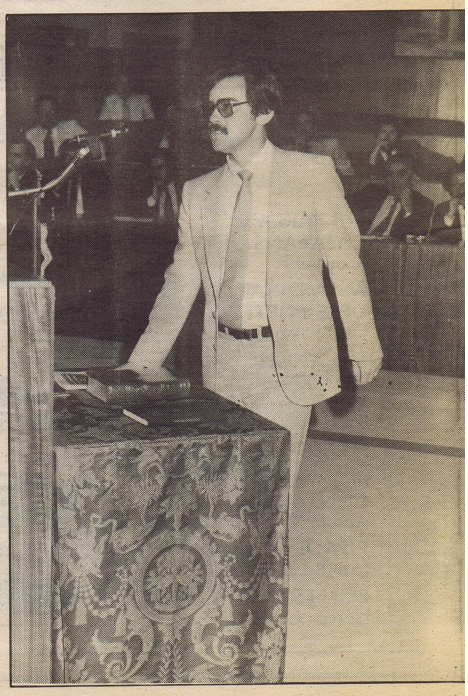

p. 6

Í, QUE SÍ!

PORRERES

CATALINA TROBAT, LA PRIMERA REGIDORA EN TOTA LA HISTÒRIA DE LA VILA

El P.S.M. es presentà per primera vegada a Porreres. Precisament es va fer una agrupació en aquesta vila l'any 1979, després de veure les forces progressistes de caire nacionalista que no havia estat possible presentar una alternativa de caràcter independent.

A Porreres encapçalà la llista una dona, na Catalina Trobat, casada, 31 anys, administrativa i mestressa de casa amb 4 fills.

"La nostra candidatura no és de persones volanderes que van a un lloc o altre d'una llista, cercant llocs per sortir, nosaltres forman un equip que intentarà oferir als porrerencs una gestió basada en la transparència municipal i sobre punts clarissims de cultura, urbanisme racional i defensa de l'entorn i amb una decidida visió dels problemes que té la joventut i la població infantil d'aquest poble, que han estat completament ignorats".

A na Catalina Trobat també la preocupa l'agricultura: "Des d'un ajuntament com el de Porreres, representant d'un poble eminentment agrícola, ha de partir una preocupació constant pels problemes dels pagesos i no tan sols això sinó que ha de formar part de totes les iniciatives que millorin la precària situació del camp".

—En què es basa, a grans trets, el programa que vàreu presentar?

—Nosaltres volem aplicar un urbanisme que defines-qui uns criteris clars per a un poble des Pla de Mallorca com Porreres, respectant el camp i conservant la nostra pròpia fesomia urbanística i amb un total respecte del paisatge natural. Una millor atenció sanitària. Un estudi i solució de les aigües brutes i residuals, serveis socials als minusvàlids i a la vellesa, atenció a la problemàtica de l'atur juvenil...

—I en el camp cultural?

—Bé, aquí hem fet un programa realment profund i minuciós, perquè entenem que aquesta és la peça clau per on ha de començar un ajuntament com el nostre. El poble ha d'esser el protagonista del fet cultural, ha de participar a les festes organitzant-les i realitzant-les, s'ha de tenir un foment de la creació, de la investigació, i hem de fer possible, amb el coneixement cultural, millorar el present i preparar el futur. A més d'això, una atenció especial als esports i al temps lliure, atencions específiques a la joventut i als vells, ajudes a entitats, grups i associacions, control de l'educació, etc.

—Quants de regidors pensàveu treure?

—Com a mínim un, per poder fer sentir la nostra veu, i sobretot les necessitats que he explicades abans. Crec que els porrerencs progressistes, nacionalistes, la joventut, l'esquerra i els sectors més necessitats sols tenen una veu única útil, a Porreres i per Porreres: la del PSM.

Joan Barceló

EL FUTUR ÉS NOSTRE!

Mallorca comença a conèixer l'existència del P.S.M. El resultat electoral és clar i eloqüent. Tenim representants a Alcúdia, Algaida, Binissalem, Bunyola, Campanet, Inca, Llubí, Manacor, Montuïri, Pollença, Porreres, Sa Pobla, Sant Llorenç, i Vilafranca. Els devuit mil vots de la Part Forana són molt significatius si tenim present que només es presentaren devuit candidatures del partit i vuit d'agrupacions independents. També és destacable que, d'ençà les eleccions s'han obert noves agrupacions a nou pobles on no hi havia cap nucli organitzatiu. No hi ha dubte que l'alternativa que suposa per Mallorca un partit polític nacionalista és reconeguda, cada vegada més, com una necessitat dels interessos dels mallorquins.

Ara es comença a veure la feina quan ja s'han esvaït les cortines de fum enganyós, que els grans recursos dels partits centralistes permeten, amagats dins promeses electorals no realitzades. Ara és quan, vertaderament es farà una triadella històrica entre els qui "són" i els qui "fingeixen". Les necessitats del pagès s'han de respondre des del coneixement de la problemàtica i no des de la mateixa burocràcia de sempre. Les inquietuds dels joves no poden esser resoltes mai dins despatxos emmoquetats. La marginació social exigeix un compromís des d'abaix i no des de la commisseració paternalista dels qui ocupen el poder. Els mallorquins han de voler que sien els mateixos mallorquins els qui governin els seus interessos, els qui donin resposta a les seves inquietuds, i els qui solucionin la seva problemàtica. Es ver que, a poc a poc, ningú no arriba enlloc. Per això depèn de tots, depèn de tu, col.laborar a difondre, poble a poble, la nostra alternativa política i la nostra concepció de la societat. No s'ha d'esperar una convocatòria d'eleccions per, de forma oportunista, compondre llistes contra rellotge. La feina seriosa, la que definitivament queda de la triadella que el futur s'encarrega de realitzar, és la feina constant. El verb "seguir" és antònim d'"improvisar". La feina no és tan espectacular com una simple campanya però, i ben aviat, Mallorca obrirà els ulls per observar que, després dels cohets i les rodelles, quan queden les fosques, és quan es pot valorar la llum de les estrelles que segueixen al mateix lloc de sempre sense fum, ni renou, ni moviments anòmals, ni explosió final.

Una dada ben significativa és el resultat d'una enquesta que dia sis de maig es va realitzar a un Institut de la Part Forana entre estudiants de BUP. El resultat oferí un total de més del seixanta vuit per cent d'estudiants que haurien votat PSM si disposassen de dret a vot. Significa clarament que hi ha un important sector de joves que esperen i confien en la tasca dels nacionalistes d'esquerra. I hem de pensar i creure, i creure i pensar, que aquests joves serán electors l'any vuitanta-set. I aquests joves ja disposen d'uns principis ideològics mínims com per poder valorar que la seva decisió actual no serà efímera ni bellugadissa sinó que seguirà fidel als seus fonaments.

EN EL PRÒXIM NÚMERO VEUREU:

Llegireu declaracions dels quatre regidors de l'Ajuntament de Vilafranca (foto) i "la veu dels pobles" de Manacor i Binissalem

Ciutat va esser la nota negativa que requereix una autocrítica

"No podré votar fins l'any 2000!"

MALLORQUINISME RADICAL i VOT ÚTIL

Quan l'opressió cultural, més que no la dependència econòmica, és el detonant de la reivindicació nacional (i aquest és, crec, el cas tant de Mallorca com dels altres Països Catalans) no es poden plantejar, amb possibilitats d'èxit, ruptures a curt termini. Això és així perquè l'opressió cultural pot i sol ser més subtil que la depredació econòmica: la tasca de conscienciació davant agressions a la nostra identitat, igual que davant la degradació de les nostres terres, és més lenta i difícil perquè són coses que ens afecten més com a comunitat que no individualment. L'aprenentatge del nacionalisme és un aprenentatge d'actituds solidàries.

Però totes les reformes que vagin en la direcció d'una emancipació tant social com nacional, per mínimes que siguin, topen en temps normals amb resistències ferotges dels grups conservadors. Només quan la crisi amenaça de valent i el trencament sembla possible, s'afebleixen els immobilismes i s'accepten reformes moderades per tal d'evitar dinàmiques revolucionàries.

Aquestes dues circumstàncies (inviabilitat de canvis radicals i resistència del centralisme a fer la més mínima concessió) són les que articulen l'estratègia dels grups nacionalistes més pragmàtics. Efectivament, mentre al nostre País no canvii substancialment la correlació de forces, no són possibles els que progressos puntuals. Però el s canvis es fan des del poder i si no s'hi pot arribar directament s'hi pot arribar indirectament: un petit grup polític, per minvat que sigui el seu èxit electoral, amb habilitat pot impulsar una legislació cada vegada més progressista. Un petit partit parlamentari pot impulsar reformes "raonables" esgrimint davant els partits dominants un programa radical. Davant un programa radical de reivindicacions bàsiques els partits del poder han de fer reformes substancials; si no fan res perdran la part del seu electorat que comenci a sentir una difuminada consciència nacionalista.

Es obvi que un programa radical sempre és considerat ingenu i exagerat pel gruix de la població i, per tant, condemna el partit que el patrocina a ser marginal, minoritari. Si això pot produir una certa decepció als que hi creuen, han d'entendre que una major incidència electoral exigiria rebaixar les reivindicacions. I els que són partidaris de reformes moderades (però que avancin en el respecte a la pròpia identitat col.lectiva) haurien d'entendre que l'única manera d'obtenir-les és la presència, davant els partits majoritaris, d'un grup nacionalista que posi el llistó cada vegada més alt.

Algú dirà que aquesta dialèctica programes radicals-reformes moderades situa massa lluny la perspectiva d'una millora sensible de la qüestió nacional. Jo crec que allò que vàrem perdre amb dues guerres només ho podrem recobrar amb la força de la lletra impresa: lleis, decrets i llibres de text. Quan coneguem i poguem defensar amb orgullo la nostra llengua i la nostra cultura, qui gosarà fer lleis contra la nostra identitat?

Joan Mir

SUSCRIVIU-VOS A UNA REVISTA AL SERVEI DE LA NOSTRA CULTURA

LLUC

Apartat 619 PALMA DE MALLORCA

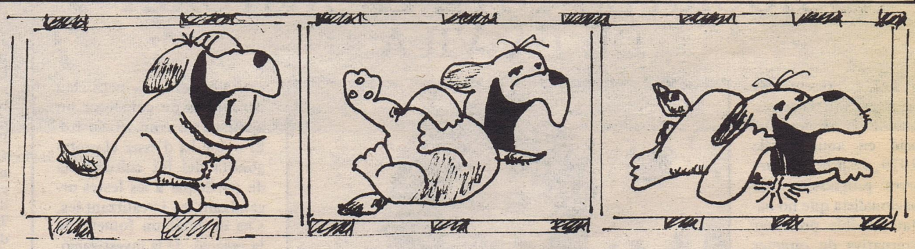

"Instantànies de ca de bou den Pep Gonella quan li conten aquell acudit d'un d'U.M. que es deia nacionalista"

C. O. P. E.
MALLORCA

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA

és popular i és de Mallorca

"El regionalisme conservador de la UM de Jeroni Albertí no pot confondre cap nacionalista de veres. Tots els coneixem als de la UM. La majoria són l'antiga UCD, famosa pel seu estrepitós fracàs, i responsable –juntament amb el PSOE– de la pobresa de l'Estatut d'Autonomia. D'entrada, la gent d'UM no és massa diferent de la d'AP està per veure si amb el temps configuraran un espai polític diferent del de la dreta. Malgrat les seves promeses és molt mal de creure."

(Declaracions de Sebastià Serra el mes d'abril)

——oOo——

"...i amb **A**levosia i **P**remeditació,
s'**U**niren en **M**atrimoni."

ES FII DES JOVE ROS

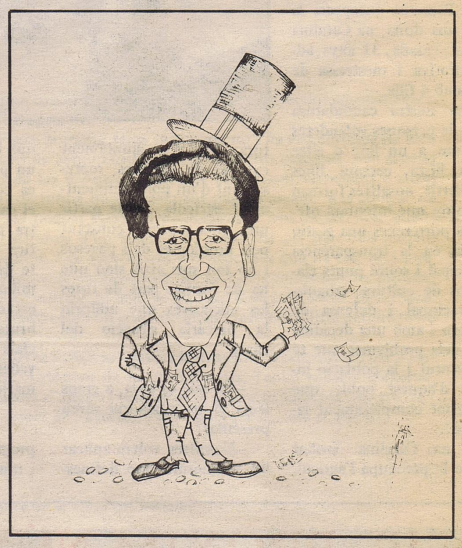

CENTURY

PRESENTA

LUIS EDUARDO AUTE

DIJOUS, DIA 29 DE SETEMBRE
A LES 22'30 HORES

AUDITORIUM

VENDA ANTICIPADA D'ENTRADES:
TRIS-TRAS, SINDICAT, 4
GALERIAS PRECIADOS
I AUDITORIUM

PREUS POPULARS

COL·LABORACIÓ ESPECIAL DE:

a3 antena3 · Ultima Hora · RADIO POPULAR MALLORCA · MIRET

CAMPANYA D'HOMENATGE AL IL.LUSTRE MALLORQUÍ PROMOTOR DE L'AUDITORIUM

MONUMENT A
MARC FERRAGUT

DONATIUS A:
* QUALSEVOL DE LES OFICINES DE LA CAIXA DE BALEARS "SA NOSTRA"
(CTA. CTE. 72 86 29 - 05)
* CIRCULO DE BELLAS ARTES
* LA TAQUILLA DE L'AUDITORIUM

ELS MERCADERS DEL TEMPLE

(Carta a les Santes Inquisicions)

He seguit ben intensament el desenllaç de la polémica en torn del programa "El tercer mundo de Jaume Santandreu". He llegit un bon raig i roi de bajanades entre les que destaca una acusació de protagonisme, que no mereix ni respecte ni resposta per venir de la mà d'un impotent i perquè demostra no conèixer la sèrie "Vivir cada día", realitzada sempre de forma biogràfica.

La carta que sí m'impresionà, en forma i fons, fou la del Bisbe de Mallorca. L'he estudiada i he reflexionat. Tot i tractant-se d'un escrit correcte i amable, m'ha impulsat a escriure'n un a mi perquè dins la guarda del pastor també hi ha ovelles negres que, com jo mateixa tenim la carn tan saborosa o més que la dels esquàlids xotets de cordeta.

1.– Em dol observar que l'escrit era publicat en un idioma alié a Jaume Santandreu, a Mallorca, i al propi Bisbe. A quí anava dirigit? A quí s'intentava complaure?

2.– Em dol observar que la carta va aparèxer precisament el dia que s'acomplia el XXè. aniversari de la mort de Joan XXIII, el bon papa que replantejà, amb un concili mai no acabat, l'actuació social del sacerdoci. Un papa que, com diu Jaume Santandreu, tenia fe, a diferència dels altres que, fins ara, només han tengut relligió.

3.– Em dol observar la gran difusió tipogràfica que la majoria de mitjans de comunicació oferiren a l'escrit del Bisbe i la nul.la importància al record de Joan XXIII.

4.– Em dol observar que es confongui el cristià amb el militant de la beateria. Els vertaders cristians perdonen i obliden, tot oferint l'altra galta. Defensen l'Evangeli. Els militants, en canvi, defensen les encícliques cícliques, els inferns apocalíptics, analitzen el sece dels àngels i fan missions a cops de creu i d'espasa.

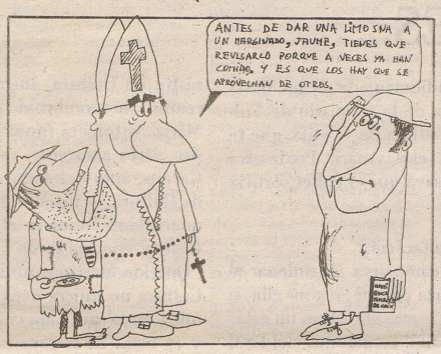

5.– Em dol observar que a les ovelles negres una carta episcopal, pugui tallar-les la possibilitat de sentir-se properes a una Església de l'any 1983, farcida encara d'Anàs i Caifàs, sempre al costat dels Pilats de torn.

6.– Em dol observar que el detonant de la "reacció" hagi vengut motivat per un programa de la televisió estatalista. Algú dels escandalitzats, s'havia preocupat mai per conèixer la quotidiana feina de Jaume Santandreu?

7.– Em dol observar que aquestes reaccions imperialistes i jerarquitzants sempre es produeixen enfront del sector evangèlic–progressista. Que mai no s'ha cridat a l'ordre a l'inefable Guerra Campos. Que, i facem memòria ciutadanes i ciutadans!, el 23 F, quan els sindicats, els presidents autonòmics i, més tard, el propi Rei d'Espanya, feien proclamació pública de voluntat democràtica, un portaveu de la Comissió Episcopal, reunida casualmente aquel dia, va comunicar que suspenien les sessions i que "rezaremos por España". Això era encendre un ciri a Déu i un al dimoni.

8.– Em dol observar l'agravi comparatiu que s'estableix entre el capellà que comparteix la taula del poderós i el que combrega amb els qui no tenen taula. Entre l'eremita contemplatiu i el qui es dedica a l'acció directa lluitant per redimir la fredor d'aquells cossos que no poden lluitar per sí mateixos. Entre el sacerdot que resa pels exèrcits a les esglèsies i el qui predica l'amor. Entre la Sor que recomanava el vot per la dreta, el rector que el dia de les eleccions mediatizava les llibertats cíviques parlant contra l'avort, els Bisbes que, davall "palio" acompanyaven al Dictador, i els Papes que es preocupen que els clergues tornin vestir "uniforme" o consideren que "no està bé que les dones facem feina". Entre els citats i el capellà que reclama al César allò que pertany al Poble i, de forma pública, es desvincula del seu ministeri temporalment per servar i servir Mallorca, agafant partit i mostrant cara de la seva fe política, hi ha un vertader agravi comparatiu.

9.– Em dol observar, senyor Bisbe Teodor, que l'escrit és un tir mal dirigit i que, a més, a més, sospit que el gatell l'ha estret no un Bisbe sinó un conjunt de grups de pressió. Grups de pressió dels que Jaume Santandreu representa la seva mala consciència" cívica i cristiana. Per això els fa nosa i fingeixen estar escandalitzats. Però són ells, senyor Bisbe, el propi escàndol. Són ells, la causa i la fí en si mateixos, els qui generen la marginació. Són ells qui, deslliurant fins i tot l'Evangeli de l'Església–Institució, esdevenen, i fan esdevenir als febles, Santes Inquisicions.

10.– Em dol observar que l'Església es margina a si mateixa al marginar ovelles negres com jo. Però no em sap greu perquè, tànmateix senyor Bisbe, dins els meu exili voluntari em sentiré acompanyada per persones con Jaume Santandreu.

Mallorca, estiu del 83.

UN OVELLA NEGRA

APUNTS BREUS I NOTES D'AQUELLA "ALTRA INQUISICIÓ"

Veient que els pocs historiadors que fins ací han consultat els arxius inquisitorials només s'han dedicat a parlar dels xuetes, em vaig revestir de coratge i en les meves anades als arxius Històric Nacional i el de la Corona d'Aragó (darrerament he descobert més documentació de la Inquisició mallorquina a un altre arxiu peninsular) em vaig dedicar a consultar la paperassa del Sant Ofici de la Inquisició de Mallorca. Fruit d'aquestes recerques han vist ja la llum diversos llibres i opuscles referents a l'actuació del Sant Ofici a distints pobles de Mallorca: Campos, Manacor, Felanitx, Porreres i alguns altres. Mereix atenció especial "Menorca davant la Inquisició" on hi he publicat un resum de tots els processos i causes de fe d'aquella illa. Hi ha notícies i comentaris per tots els gusts. Sembla que a Menorca la "bruixeria" era practicada per molta gent, sobretot les dones, de tal manera que el fet va arribar a preocupar les autoritats civils i eclesiàstiques fins a tal punt que el vent fort de tramuntana que bufa a l'illa germana fou atribuit a la maldat de les bruixes... Però allò que em va cridar més l'atenció fou sens dubte el gran nombre de confessors sol.licitants que tengueren topada amb el "sant" tribunal. La sol.licitació consistia a proposar al penitent alguna activitat sexual, que la majoria de vegades no passava més enllà de simples tocaments, però si la cosa s'encalentia es podia arribar a consumar l'acte.

Els confessor sol.licitants més abundosos són els frares ja que pel fet de viure tancats dins els convents no tenien tantes facilitats d'accedir a les dones com els altres clergues. Si els confessionaris poguessin parlar sense dubte es podrien escriure pàgines ben interessants sore el comportament sexual de la clerecia. Una altra cosa que perseguia el Sant Ofici eren els llibres prohibits; no hi havia vaixell que arribàs al moll de Ciutat que no hi anassin a ficar-hi el nas els oficials del Sant Ofici, tant per examinar i veure si hi havia llibres prohibits com per aglapir qualque pobre soldat de doctrina no catòlica, com podien esser els anglicans, luterans i d'altres.

Entre els llibres perseguits he de destacar aquell anomenat "La Clavícula de Salomón". Hi ha molts d'altres casos curiosos com una dona de Manacor que es va aferrar a un Sant Crist "y subido por el ayre", allò que ara diríem una levitació; també trobam casos de blasfems, irreverents, etc. Entre els confessors sol.licitants he de destacar el cas d'un caputxí que facilitava "consoladors" a ses filles espirituals, que ell mateix havia fabricat. Per acabar, he d'advertir que el tribunal del Sant Ofici de la Inquisició de Mallorca no intervenia en casos d'homosexualitat —com algú ha dit— sinó que aquests casos es ventilaven davant el tribunal civil, i els acusats rarament escapaven de la pena capital, puix eren cremats després d'esser ofegats o penjats.

Ramon Rosselló

PLAGUETA

QUADERNS DE LLENGUATGE I EXPERIÈNCIES

Autors:

Gabriel Janer,

Bartomeu Rotger

i Miquel Vives

Un quadern cada curs, de 1.r a 6.è d'EGB, perquè els nens fagin viure la nostra llengua.

Santillana. Llibres que fan escola

FOC...

SENYORES...

Aquesta dona tan endiumenjada és na Maria Antònia Munar, Presidenta de la Comissió de Cultura del Consell Insular i batlesa de Costitx que té com a primer tinent batle... el seu marit. Per la cara que fa no sabem si es pensava que el cohet sortiria cap un altre lloc.

D'ella recordarem tres facècies:

UNA— A la darrera campanya va ordenar al PSM que retiràs una pancarta perquè, segons ella, si un camió hi topava podria tomar els arbres on estàs fermada. Ja sabíem que el fil d'empalomar del PSM era de primera qualitat però... tant!. Un militant va replicar-li: "Si vostè ha arribat a batle tenc possibilitats d'arribar jo a Ministre de Justícia".

DUES— La mateixa senyora visità Martín Almagro,Dtor. del "Museo de Arqueología", i li demanà "los toros paleolíticos de Costitx" (sic). N'Almagro ho comentà posteriorment: "Evidentemente los toros no voy a devolvérselos, ahora bien esta chica tiene unas piernas muy bonitas".

TRES— Aprofitant l'estada del, aleshores, Ministre de Cultura, Iñigo Cavero, i en el curs d'una reunió de nombrosa participació d'ucederos, na Maria Antonieta (nom històric viva déu!), animada per altres assistents, va aprofitar per dir: —"Señor Cavero, aprovechando que, además de ser Ministro de Cultura, es usted diputado por Baleares, le ruego que intente resolver el problema que tenemos en Costitx con los toros". El ministre, seriós, replicà: "Querida Maria Antonia, el que yo sea ministro de Cultura no quiere decir nada. UCD es una gran familia en la que cada cual debe asumir sus funciones y el tema de la ganadería corresponde a Lamo de Espinosa que es el ministro de Agricultura". I és que, amigues i amics meus, la representació de les dones en el món de la Cultura no afavoreix massa la desitjable integració propugnada per les feministes i per tots els progressistes. Primer fou na Soledad Becerril, ministre de Cultura, després na Catita Enseñat, delegada provincial del Ministerio en Baleares, i ara... aquesta endiumenjada senyora de la fotografia. Idò si que anam be!

El poble de Costitx mereixia millor sort.

GOLS

UN— Pel GOB. El seu cartell al.lussiu a l'intent d'urbanització des Trenc, que il.lustra la portada de Mallorca Socialista, és magnífic. Com diu en "Balutxo" del PSM: "Com que volem Es Trenc nou de trinca, tronc als qui trenquin Es Trenc!."

DOS— Pel GOB. La vigilància que ha establert, per tal de donar avís a tots els col.lectius ciutadans en el moment que les màquines intentin començar una malifeta per devers Es Salobrar, permetrà una resposta immediata i contundent. No volem donar-ne més clarícies de moment.

TRES— Pel GOB. La manifestació que ha convocat per dia trenta de Setembre, de caràcter unitari, exigeix la màxima participació de tots els qui tenim consciència que encara n'hi ha que volen prostituir la nostra mare-terra. Pensam que el caràcter silenciós no és massa encertat però... callarem i farem bonda perquè els deuen haver previst alguna estratègia especial.

QUATRE— Per Pere Morey Servera, el qui redactà el programa de cultura de la U.M., per haver-se donat de baixa del partit den Jeroni en un acte públic y exemplar d'honestedat política. Tos recordam el còmic on U.M. prometia la defensa dels paratges naturals, il.lustrat amb un dibuix que deia: "Parc des Trenc".

CINC— Per la producció discogràfica a Mallorca. Amb distinta sort i distinta qualitat es detecta un espectacular augment d'edicions i una important sortida al mercat de noves gravacions. Durant aquest any han enregistrat cançons: Joan Bibiloni, Maria del Mar Bonet, Bonet de San Pedro, Guillem d'Efak, L'amo en Toni Fai (cançons des Llevant), Toni Morlà, Música Nostra, Tomeu Penya, i els Valldemossa. Esperam que els músics anomenats vigilin davant els seus editors la correcció de les errades ortogràfiques que encara apareixen a les portades i a les transcripcions de lletres.

SIS— per dos esportistes militants del PSM. En Jaume Pou, que va anar dins les llistes per l'Ajuntament de Manacor, i en Cerdà, que ho va fer dins les d'Algaida. Fa dos mesos varen competir en el Campionat del món de ciclisme (en Cerdà com a motorista-entrenador i en Pou com a corredor). Es veu que la campanya electoral els havia minvat un poc les forces perquè no varen obtenir la classificació desitjada. Però l'any que ve, quan el campionat tengui lloc a Barcelona, ja ho veureu/ El PSM anuncia que posarà un "xarter" per venir a animar-vos. Endavant!

I SET— Pels botiguers i petits empresaris que, cada dia amb més freqüència, batien els seus establiments en català i comencen a fer-hi la publicitat. Quan vegeu una botiga així entrau a felicitar l'amo.

QUINA PATINADAAAA!

Darrerament es produeixen declaracions de distints personatjes del món de la política que desqualifiquen els seus autors. Tots recordam com el PSOE enviava, a la campanya d'elecciones generals, tota la propaganda a... les illes Canàries; Com Carrillo, a la mateixa campanya, tot saludant els assistents al seu míting va dir: "Compañeros de Las Palmas"; També, fa poc, per la TV espanyolista el senyor Segurado, empresari de la CEOE, parlava de que coneixia "numerosos pueblos de Palma de Mallorca". Tot això, ja ho sabíem. Pero no ens hauríem pensat mai que el senyor Ministre de "Transportes, Turismo y comunicaciones", no sàpiga on es troba ni ell ni nosaltres.

—I aquest "ministro" que no és en Barón?

—Idò. Aquell mateix que va venir a un Congrés del Partit Socialista de les Illes insistint que mai no caiguéssem en mans del PSOE.

—Clar. El mateix que tres mesos després ja anava dins les llistes, a Madrid del 77, abandonant el seu partit i passant-se al PSOE.

* * *

Víctor Gistau va presentar un concert a benefici dels damnificats per les inundacions del País Basc i Cantàbria... EN CASTELLA!. El lloc: L'Auditorium de Palma. El concertista: Joan Moll. El públic: majoritàriament mallorquí. L'organitzador: la conselleria (no "la conserjería") de Cultura. Segurament el senyor Gistau seguia instruccions d'altri però, dins les seves atribucions professionals, no tenia cap obligatorietat de fer el paper de presentador i en podria haver sortit escàpol. Tanta sort que Joan Moll va tocar el piano en català!. Només ens faltaria a Mallorca que també ens sub-normalitzassin la música!

* * *

Estava en Borges, esquifit i escanyolit, enmig dels grassos i grossos Iñigo Cavero i Jacint Ballestè, quan hi acudí en Ramon Aguiló i, per fer-li la cortesia, va dir: "Ya ve. Yo soy un lector suyo impenitente." En Borges alçà els ulls cap el cel i, després d'una breu pausa, va resumir el sentiment del moment contestant: "Pues ya ve. Yo soy un escritor penitente... y además arrepentido."

* * *

Els representants d'una escola de Ciutat visitaren en Fèlix Pons per demanar-li suport per a una subvenció econòmica tota vegada que el seu centre donava l'ensenyament "del" i "en" català. "Pensau —va dir en Fèlix— que si vos la donen després vendrà una representació de les escoles britàniques o franceses amb els mateixos arguments vostres". Ell mateix, davant les cares de perplexitat dels visitants, va voler rectificar: "Em sembla que no he posat un exemple adequat".

Quan els visitants ja havien partit, una persona, que coneixia els sol.licitants, va demanar què volien. En Fèlix, amb cara de "torero-torero-y-olé" va concloure: "Això són quatre ximbombers!".

Qué diria o, millor dit, què faria amb tu en Joan Ponç i Marqués?

El Ministro de Transportes
Turismo y Comunicaciones

Madrid, 1 de agosto de 1983

Ilmº. Sr. Vicepresidente de la Cámara Oficial
de Comercio, Industria y Navegación de
Palma de Mallorca, Ibiza y Fuertenventura.
PALMA DE MALLORCA (Baleares)

..I FUM

★ COL.LECTIU "PEDRA FOGUERA"

...I SENYORS.

A Mallorca quan una persona és d'opinions canviants segons el vent d'on vé li diuen un "tarambana". No és que ara acusem el senyor de la foto d'això; no. Però... ja que hi som ens permeten jugar al joc de les paraules. El qui seu al banc del Born és en Toni (Antonio) Tarabini. El treballador que li neteja les sabates també nom Antonio però segurament el qui està més amunt no li ha parlat mai de la lluita de classes.

No fa gaire que en Tarabini declarà a un diari de Palma: "Sólo la educación cívica puede evitar ruidos nocturnos". El "justiciero" Planes Santmartí li va treure punta a la declaració. I és que, clar, l'educació pot evitar també els assassinats, els "pronunciamientos" militars, les violacions, els vots comprats, i tantes altres coses. Però ens queda un dubte. Un dubte prou important per voler-ne treure clarícies. A quins "ruidos nocturnos" es refereix en Tarabini? El roncar no és patrimoni exclussiu dels maleducats. I si es refereix a altres renous sorgits com acte reflexe de necessitats fisiològiques no controlades no sabem com poden evitar-se. Possiblement en Tarabini dicti una normativa concreta damunt aquest problema i, en aquest cas, voldríem obtenir-ne còpia per poder avisar als nostres lectors de les multes que podrà costar-los "un renou nocturn". Per part nostra, com a bons ciutadans, desitjar-li sort i oferir-li la nostra col.laboració "auditiva" per si necessita que la gent vagi denunciant aquests incívics maleducats.

A finals d'agost en Toni sortia a l'espai "Informatiu Balear" amb unes altres declaracions referides a unes noves oficines de turisme de l'Ajuntament i va dir que "ja estic en contacte amb es conseller des Consell General Interinsular".. Però Toni! Com és possible que un nacionalista com tu no hagi llegit l'Estatut? Que tot un regidor de Palma ens parli d'una Institució que no existeix! I és possible que el PSOE hagi obtengut la batlia de ciutat? A veure si alguns electors pensaven votar com a regidor a Felipe Gonzàlez per Palma i Alfonso Guerra per al Parlament? Bon Jesuset meu dolç de sa meva vida! L'equip "pedra foguera" et comdemna a escriure cent vegades: "No existeix el C.G.I." Has d'entregar les còpies a la Comunitat Autònoma.

IMPERTINENCIES

UNA— Per tots els qui escriuen cartes al director contra la llengua catalana i contra el nacionalisme recomanant-los els cursets de graduat escolar. Si no poden... que vagin al psiquiatra! (En Colau Llaneras no es podrà queixar).

DUES— Per la Federació Balear de ciclisme. No hi ha dubte que el de la bicicleta és un dels esports nacionals de Mallorca. Alomar, Simó, Mas, Timoner, Pou, són noms prou representatius. La majoria d'espectadors i la quasi total llista de corredors (Palmer, Cerdà, Oliver...) són mallorquins però tot es fa en castellà. Quan soni la campana serà l'últim avís, senyors de la "Federación".

TRES— A tots els pseudo-intel.lectuals que encara defensen la normalització lingüística del català... en castellà. Es ben hora que prenguin consciència i reflexionin damunt la seva importància en el retrobament nacional de Mallorca.

QUATRE— A tots els mitjans de comunicació de Mallorca que, tret de qualque excepció honrosa, funcionen al cent per cent en castellà i no han detectat que més del vint-i-cinc per cent de les dues seccions dels diaris en que parla el lector, les "cartes al director" i les "esqueles", són en català. Un poc de "marketing"!

CINC— Pel GOB. Per haver emprat en el seu cartell relatiu a Es Trenc un mapa farcit d'errades ortogràfiques i canvis constants d'idioma.

SIS— Pel GOB. Per presentar sempre en castellà, tret del títol, les seves col.laboracions setmanals als diaris. La normalització precisa que tots els conscienciats emprem el català exclusivament.

SET —Pel GOB. Per haver fet un fulletó en nou idiomes donant la benvinguda a Mallorca i explicant el cas d'"Es Trenc". Hi ha, a més dels habitants de Mallorca, més de vuit milions i mig de persones de parla catalana. I haurien de sebre que el turisme català es molt freqüent a les Illes Balears.

VUIT— Per Joan Nadal Aguirre, ex-regidor de Cultura de Palma i actual conseller del PSOE, perquè, si bé és cert que tot professional ha d'aceptar les feines que li arribin, no és massa estètic ni elegant que un advocat del PSOE tramiti el projecte d'urbanització de Son Quint. Ah!, i passant a un altre tema, que ningú no s'afiqui en la vida privada de les persones. A Mallorca un refrany diu: Anar per llana i romandre tos. Les cintes gravades no tenen valor judicial però sí valor polític i els investigadors serien investigats.

NOU— Ni la gent del PSM ha d'esser tan "pessemista" ni la d'AP tan "aptimista", perquè els vots nacionalistas són fidels, en canvi els altres, per poc que s'informin, tendran molt bo de fer baratar de partit.

i DEU— Per tots els dretans i socials-demòcrates centralistes, sucursalistes, i colonitzadors, recordant-los que els bons som els del PSM, tot i qui sabem que guanyar aquestes eleccions era impossible. Però jo ho veureu el vuitanta-set!.

TELEDIARI POSTELECTORAL

000— Quan va arribar a Palma el Sr. Fraga ens va manifestar que feia comptes anar a porgar fum, per tal de conèixer "in situ" la problemàtica del sector.

000— El President del govern espanyol va acusar el senyor Miterrand de republicà.

000— La desaparició misteriosa del Carro de la Beata, els Ous de la Seu, i el ca de bou d'en Pep Gonella, semblen una maniobra d'U.M.

000— A Ceuta i Melilla el Sr. Fraga reivindicà la españolidad" del Marroc.

000— Va dir el Sr. Morey: Si jo fos batle els pescadors de canyeta podrien pescar a sa Riera.

000— Va dir el Sr. Fageda: Si jo fos batle les barquetes i els velomars podrien passejar per Sa Rira.

I va dir el Sr. Aguiló: Com que es Batle som jo proposaré al Govern Central que es declari Sa Riera d'interés "Històric-Artístic" destinat a maniobres navals de l'OTAN.

000— Diu en Fageda: SALMA nunca ha sido socialista.

—Diu en Morey: En marxa. SALMA és lo nostro.

i diu n'Aguiló: SALMA es de todos los españoles.

000— Diu UM: En Jeroni és un bon candidat/i qui té un vot l'hi dóna/perquè mos guard s'Estatut/tant si és mascle com si és poma.

Diu AP: Todos con Fraga i Fraga con Matutes.

Diu el PSOE (Sr. Pons): Jo me'n vaig venir/amb sa banderita mia/i ets al.lots pes camí/maquets i maquets/a s'Autonomia.

DESMENTITS

— NO ES CERT que en Jaume Santandreu estigui fent meditació per "los cerros de Ubeda".

— NO ES CERT que el ministre Boyer vulgui adoptar "El Parado" com a himne del seu gabinet.

— NO ES CERT que en Félix i en Damià Ponç siguien germans de llet.

— NO ES CERT que Espanya es vegi obligada a entrar per força en el mercat comú europeu a canvi que ens deixin entrar a l'OTAN.

— NO ES CERT (i això és ben cert) que pugui aplicar-se la propietat commutativa al desmentit anterior.

— NO ES CERT que "Antonio Alemany" fos el pseudónim de n'Antonio Maura.

★COMPOSEN EL COL.LECTIU "PEDRA FOGUERA" ELS MEMBRES DEL COL.LECTIU "PEDRA FOGUERA"

PER A QUAN FILLS IL.LUSTRES?

Hem llegit als diaris que el nou consistori tramitarà de bell nou la proclamació de Gabriel Alomar com a fill il.lustre. No hi ha dubte que es tracta d'un acte merament formulista. Gabriel Alomar ja és, tammateix pels fills ben nascuts d'aquesta Terra, un home il.lustre.

Tot i això hem de felicitar aquesta iniciativa de l'Ajuntament pel que té de reparadora d'una gravíssima injustícia. Injustícia promoguda per certs senyors que s'han guanyat també els seus propis qualificatius. Són, en definitiva, uns altres "fills". En repetides ocassions Mallorca Socialista ha lliurat tribut al qui fou gran assagista, humanista, i polític nacionalista i socialista. La seva personalitat històrica ha estat prou divulgada des de les nostres pàgines. L'haver tengut com a company de redacció al seu fill Víctor ens fa pensar el que hauria significat pel nostre estimat col.laborador poder veure el reconeixement públic a la figura de son pare.

Però hem de seguir. I per a poder continuar no ens podem permetre el luxe de patir d'amnèsia històrica i oblidar la memòria col.lectiva que hem de servar i servir. Servar, ara, la memoria d'Emili Darder i Cànaves. Servir, aquí, l'obligat tribut que la ciutat li deu. En aquest mateix exemplar hi trobareu una carta adreçada al senyor Batle Ramon Aguiló demanant que s'obri expedient per anomenar fill il.lustre al qui fou darrer Batle de la República. Els seus mèrits són més que suficients per assolir la distinció. La seva tasca en els camps de l'ensenyament i de la sanitat són un exemple, un model, de metodologia científica aplicada al progrés social d'una Ciutat. Però si les seves obres no haguessin estat prou eloqüents, hi ha un fet que justifica el seu nomenament: Emili Darder fou afusellat per l'exercici democràtic d'un càrrec públic.

El Partit Socialista de Mallorca va retre un justificadíssim homenatge a aquest ciutadà exemplar en el curs d'un acte que va tenir lloc al Teatre Principal el dia 11 de febrer d'enguany. Prop de mil assistents de totes le edats ompliren totalment el Teatre. El senyor Governador i el Senyor Batle de Palma varen assistir a una part dels actes. Sembla que la seva adscripció política va esser més forta que la seva condició pública i no varen poder aguantar la intervenció del Diputat del mateix partit que l'homenatjat, Francesc Vicens, qui parlà de nacionalisme i republicanisme en uns termes que, sens dubte, hauria assumit el propi Emili Darder. Es veu, però, que la capacitat d'assumir crítiques no és la qualitat dels membres dels partits sucursalistes. En contraposició a aquesta actitud és destacable, curiosament, la d'un qualificat militant de l'Alianza Popular", Romàn Piña Homs, qui publicà un article digne d'esser subscrit pel més imparcial, equànim i assèptic informador polític. Sota el títol "Una izquierda con señoria" parlà de l'acte i d'Emili Darder. Entre altres coses deia. "Emili Darder fue un señor, un señor de la política, en el mejor de los sentidos. Pero hay algo más. Quienes fueron sus compañeros y quienes hoy se precian de haber recogido su mensaje, el pasado sábado, en el acto de recuerdo a su persona, no pudieron ser más señores. Ni una condena personal ni de grupo, ni una palabra de revancha, ni una alusión oportunista, salió de los oradores o del público asistente. Sí, en cambio, el análisis ponderado de su pensamiento, su identificación con otras figuras agregias, catalanas y mallorquinas, como Costa i Llobera, Marià Aguiló, Pompeu Fabra, o Josep Maria Sagarra, así como el calor humano de una ciudadanía sensible. La Mallorca senyorívola brilló con todo su esplendor. Era lo mejor que se podía hacer en memoria "des metge Darder".

Bartomeu Mestre Sureda

Parla Gabriel Janer Manila. Asseguts: els també oradors Francesc Vicens, Sebastià Serra i Miquel Fullana

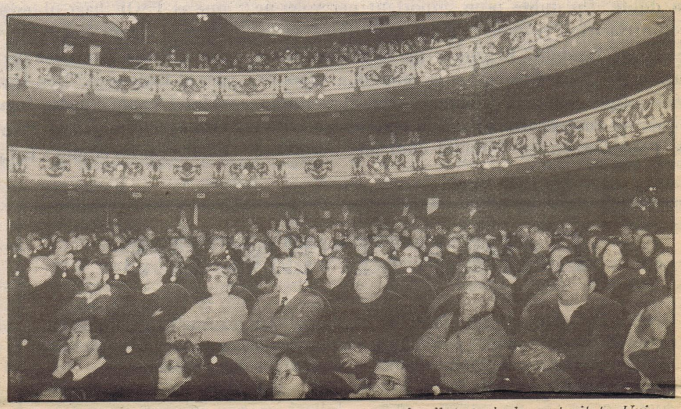

"El Principal estava estibat excepte, com sempre, les llotges de les autoritats. Unicament es veu a Carles Martin Plasencia, Francesc Conrado, Ramon Aguiló i Josep Moll. Assistiren molts altres càrrecs públics però no usaren dels privilegis.

ENHORABONA DOCTOR!

De pobles cults i civilitzats és el retre testimoni públic d'honor i gratitud a aquells homes que més contribueixen al desenvolupament cultural i social. Si hi ha un home que ha representat un factor decisiu en l'ensenyament i promoció del català no hi ha dubte que es tracta del ciutadellenc Francesc de B. Moll y Casasnovas. El proper dia 10 d'octubre acomplirà els seus "primers vuitanta anys" que assumeixen gran quantitat de "treballs i dies" destacant, part damunt tot, el Diccionari Català-Valencià-Balear que, fent ús de la seva característica modèstia, va enllestir i publicar posant al llom dels deu volums que integren l'obra el llinatge del seu mestre Antoni Maria Alcover. Cert és que encara no s'ha cobert el mínim sostre desitjable quant a la normalització d'ús i difusió de la nostra llengua, però hem de valorar que la feina pacient i constant de Moll ens ha d'encoratjar a seguir rera els objectius. Es evident que manca molta feina a nivell d'institucions públiques i, especialment, a nivell de tots els àmbits d'ensenyament quant a la vertadera igualtat del nostre idioma front, fins i tot, a qualsevol llengua estrangera. Manca tota una infraestructura que abasteixi les necessitats més legítimes com, per exemple, el dret a la informació en el propi idioma que els mitjans de comunicació de Mallorca escara ignoren. Però també s'ha de valorar la creixent sensibilització.

El nomenament de Francesc de Borja Moll com a Doctor Honoris Causa per la Universitat de Palma és un tribut just i necessari. Tot i que arriba amb el retard mateix d'una Universitat novella, y després d'altres distincions similars a altres Universitats (Basilea i Barcelona), arriba bé. València tampoc no es torbarà gaire a seguir l'exemple. I allà, ben segur, tal i com fa ver aquí amb Antoni Maria Alcover, posarà en relleu les virtuds del seu col.laborador del País Valencià Sanchis Guarner, un home que va partir les majors ignomínies dels feixistes de torn. Fins i tot, l'endemà de la seva mort, la seva tomba ja era profanada amb pintades anti-catalanistes Quin poble és aquell que no deixa en pau ni els morts? Les futures generacions de valencianes i valencians hauran de fer molts actes de desagravi i, així i tot, mai no es compensarà l'insult històric que, en la persona de Sanchis Guarner, s'ha fet i s'està fent encara amb una situació que ja té nom propi: "la valencianització". Terme emprat com a sinònim de lluita visceral contra la ciència.

El testimoni unànim de quants han lluitat i lluiten per la normalització de la llengua catalana és breu i eloqüent

Doctor, Mestre, i Amic, enhorabona i gràcies!

RECORD DE VÍCTOR ALOMAR

El passat gener, ens va sorprende la mort de l'amic, bon professional, i socialista i nacionalista, Víctor Alomar.

Havíem parlat amb ell perquè com a independent formàs part de la candidatura a l'ajuntament de Ciutat del PSM i havia acceptat.

La tristor d'en Víctor, després de la feta de les bolles negres a l'ajuntament de Ciutat en el nomenament de fill il.lustre de son pare, en Gabriel Alomar, era patent, allò l'havia afectat molt. Encara duia la tristesa a la seva cara la darrera vegada que el vaig veure a un concert a l'Auditòrium. Però també estava il.lusionat davant la propera campanya electoral i recordàrem plegats la campanya de l'any 1979, diversos actes als quals participàrem plegats a barriades de Ciutat i sobretot un a Capdepera, ell, jo i en Joan Mesquida. Era la primera vegada que en fèiem un, plegats, tres generacions d'aquesta Mallorca que volíem i volem progressista i no depenent del colonialisme encara existent.

Record amb emoció els projectes culturals d'en Víctor. Plegats pensàvem en organitzar un muntatge d'òpera al bosc des Castell de Bellver. També parlàrem moltes vegades del socialisme mallorquí i de les grans dificultats existents perquè fos unitari i nacionalista.

Les seves col.laboracions a Mallorca Socialista són un testimoni històric ben valuós del pensament de Víctor Alomar. Els seus escrits de caràcter polític són eloqüents reflexions davant la necessitat de fer camí per arribar a una autonomia plena i sense restriccions i per establir les passes necessàries per assolir un vertader socialisme autogestionari pel futur de Mallorca.

Pens que la resistència interior primer, i la participació activa posterior de Víctor Alomar i Cifre ens han d'animar a seguir endavant.

Sebastià Serra